

دانشگاه مجازی المصطفی صلى الله عليه وآله

معاونت پژوهشی و تولید

گزارش نشست علمی پژوهشی

عنوان نشست	صبر از منظر قرآن و روایات
موضوع نشست	صبر
سخنران	دکتر افضل الدین رحیم اف (استاد، همکار و دانشجو مجازی)
زبان ارائه	آذری
زمان برگزاری	۲۲ آبان ۱۴۰۰
مکان برگزاری	تحت وب
تعداد شرکت کنندگان	۲۹ نفر آنلاین
لینک دسترسی به محتوای نشست	https://live.mou.ir/psgire2ufxgq/

متن نشست

بسم الله الرحمن الرحيم

صبر از منظر قرآن و روایات

این نشست علمی در تاریخ ۲۲ آبان ماه ۱۴۰۰ به همت معاونت پژوهش و همکاری گروه مطالعات اسلامی بخش آذری برگزار گردید.

در زیر گزارشی از اهم موضوعات مطرح شده در این نشست علمی ارائه می گردد:

استاد محترم در ابتدا سخنان خود را به قرآیت این آیه شروع نمودند:

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ بَلَاغٌ فَبَلِّغْ فَهَلْ يَهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ

(پس صبر کن آن گونه که پیامبران «أولو العزم» صبر کردند، و برای (عذاب) آنان شتاب مکن! هنگامی که وعده هایی را که به آنها داده میشود ببینند، احساس میکنند که گویی فقط ساعتی از یک روز (در دنیا) توقف داشتند؛ این ابلاغی است برای همگان؛ آیا جز قوم فاسق هلاک می شوند) سوره الأحقاف آیه ۳۵

صبر به معنای تاب آوری و شکیبایی در مقابل جزع و بی تابی آمده است. (ترتیب العین، ج ۲، ص ۹۶۶، «صبر»)

صبر غیر دینی با انگیزه رسیدن به دنیای بهتر است و صبر دینی به انگیزه ارتقای معنوی و سعادت اخروی است. حدود در ۷۰ آیه، از صبر سخن به میان آمده است که با نشتقات آن به تعداد ۱۰۳ مورد می رسد.

در بخش دیگری از این نشست علمی استاد محترم اظهار داشتند که «صبر» از مهمترین ارکان ایمان است، حضرت علی (ع) موقعیت صبر را در برابر ایمان، مثل موقعیت سر نسبت به بدن می شمارد. باید توجه شود که قرآن کمتر موضوعی را مانند صبر مورد تاکید قرار داده است. علی (ع) می فرماید: أَلْصَبْرُ فِي الْأُمُورِ بِمَنْزِلَةِ الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ، فَإِذَا فَارَقَ الرَّأْسُ الْجَسَدَ فَسَدَ الْجَسَدُ وَإِذَا فَارَقَ الصَّبْرُ الْأُمُورَ فَسَدَتِ الْأُمُورُ؛ نقش صبر در کارها همانند نقش سر در بدن است؛ همچنانکه اگر سر از بدن جدا شود، بدن از بین می رود، صبر نیز هرگاه همراه کارها نباشد، کارها تباه می شوند. (کافی، ج ۲، ص ۹۰، ح ۹)

صبر کلید گشایش و منشا پیروزی در همه کارهاست و انسان بدون صبر، در جهات مثبت به جایی نمی رسد و در برابر عوامل منفی قادر به ایستادگی نیست. به همین دلیل، کلید اصلی پیروزی ها، **صبر** و شکیبایی است. ماهیت زندگی دنیا که خود میدانی برای تلاش و کوشش در جهت نیل به هدف است به گونه‌ای است که همواره با مشکلات و موانعی همراه است که آن مشکلات مانع رسیدن به آن هدف است و در صورتی می‌تواند به آن هدف نائل شود و به پیروزی برسد که در برابر مشکلات مقاومت به خرج داده و شکیبیا باشد. از این رو خداوند صبر را یکی از مهم ترین امور در زندگی دانسته و فرموده است: **وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ**.

حضرت علی (ع) می فرماید: الصبر مفتاح الفرج

انواع صبر: امیرالمؤمنین علی علیه السلام در روایتی، صبر را به سه قسم تقسیم کردند. **الصبر ثلاث الصبر علی المصیبت والصبر علی الطاعت والصبر عن المعصیت ؛ تحف العقول ۲۰۶.**

۱- صبر بر گناه

مقاومتی است در برابر آتش طغیان و یا انحراف غرائز؛ زیرا که اساسا معصیت و گناه از همین طغیان و انحراف منشأ می‌گیرد. اسلام به پیرو خود دستور صبر می‌دهد یعنی فرمان مقاومت در برابر طغیان و انحراف این غریزه. صبر یعنی مقاومت در برابر انگیزه‌ی فسادآفرین که این همه را موجب می‌شود. منظور از صبر بر معصیت آن است که آدمی در برابر شعله‌های آتش شهوت و هیجان‌های برخاسته از هوی و هوس ایستادگی کند و خودش را از سوختن در آن آتش حفظ کند و اگر حفظ نکند طوفان شهوات، ایمان و پاکی و صداقت را از بین می‌برد. طبق روایت در تمام این موارد صبر زیباست، اما زیباترین نوع، صبر در معصیت است. چرا که انسان می‌تواند مرتکب معصیت شود، اما به خاطر امر خداوند مرتکب نمی‌شود که خداوند به خاطر دوری از معصیت حلاوت و لذتی در باطن انسان قرار می‌دهد: **وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ**

۲- صبر بر مصیبت

صبر بر مصیبت، تسلط بر نفس از بی تابی و جزع و فزع است؛ یعنی کنترل نفس از انجام رفتاری ناپسند از قبیل جزع و فزع و بی تابی و از دست دادن عنان اختیار. نیا دار بلاست و مصیبتها و مشکلات برای امتحان انسانهاست که تا چه میزان ایمان دارند. هنگامه‌ی بلاها دل‌های کوچک ضححه و زاری می‌کنند که کشتش غریزی انسانی است و عاطفه‌ی سرکش بر انسان تحمیل می‌کند و صبر و تسلیم نشدن در برابر آن موجب تقویت عزم و اراده‌ی انسان می‌شود. یعنی منظور از صبر بر مصیبت آن است که آدمی در طول زندگی در برابر حوادث دردناکی که با آن روبه رو می‌شود صبر و شکیبایی را از دست ندهد.

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

(مهاجرین، کسانی هستند که صبر کردند بر اذیت کفار و دست از ایمان نکشیدند) سوره نحل آیه ۴۲

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

و قطعاً شما را به چیزی از [قبیل] ترس و گرسنگی و کاهش در اموال و جانها و محصولات می آزمایشیم و مژده ده شکیبایان را (بقره ۱۵۵)

۳- صبر بر طاعات

اصبر على طاعة الله ، واصبر عن معاصي الله ؛ فَإِنَّمَا الدُّنْيَا سَاعَةٌ ، فَمَا مَضَىٰ مِنْهَا فَلَيْسَ تَجِدُ لَهُ سُرُورًا وَلَا

حُزْنَ ، وَمَا لَمْ يَأْتِ مِنْهَا فَلَيْسَ تَعْرِفُهُ ، فَاصبر على تلك الساعة التي أنت فيها فَكَأَنَّكَ قَدْ اغْتَبَطْتَ ؛ علامه

مجلسی، بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۳۱۱

نوع دیگر صبر، صبر بر طاعت و بندگی است، و آن این است که هر چه خدا فرموده آدم امتثال کند و واجبات را به جا بیاورد. امام موسی بن جعفر (علیه السلام) به هشام یکی از یارانش این چنین سفارش می کند؛ بر طاعت خدا صبر کن و در ترک معاصی او شکبیا باش ؛ زیرا دنیا لحظه ای بیش نیست . آنچه گذشته جای شادی و غم ندارد و از آنچه نیامده نیز خبری نداری . پس لحظه ای را که در آن به سر می بری ، صبور باش چنان که گویی خوشبخت و خوشحالی. صبر بر طاعت یعنی وقتی که یک کار لازم را، یک کار واجب را، یک امر عبادی را، اطاعت خدا را میخواهید انجام بدهید، از طولانی شدن آن ملول و خسته نشوید؛ میان راه رها نکنیم.

۴- صبر در روابط

یکی از اقسام صبر، بردباری در روابط اجتماعی است. مدارا با دیگران نقش بسیار سازنده ای در زندگی خانوادگی و اجتماعی انسان دارد. در امان ماندن دین و دنیا، سرازیر شدن خیر و برکت، پایداری دوستی و صمیمیت، پوشیده ماندن عیوب، از بین رفتن کینه و دشمنی و... از آثار و برکات رفق و مدارا است.

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ

حَمِيمٌ

نیکی و بدی یکسان نیست. (بدی را) با بهترین شیوه دفع کن؛ (با این برخورد متین و نیک) ناگاه کسی که

میان تو و او دشمنی است (چنان شود) که گویی دوستی نزدیک و صمیمی است . (فصلت ۳۴)

وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا

و بر آنچه می گویند شکیبا باش و از آنان با دوری گزیدنی خوش فاصله بگیر (مزمّل ۱۰)

əl-Mustafa Virtual Universiteti, Tədqiqat Şöbəsi

VEBİNAR

Səbrin mahiyyəti Quran və rəvayətlər baxışında

Ustad Dr. Əfzələddin Rəhimov

İştirakçılara sertifikat verəcək

13 Noyabr, 2021

Saat: 19:00

live.mou.ir/research

دانشگاه مجازی المصطفی

Adobe Connect - 1400 - بررسی ماهیت صور از منظر قرآن و روایات به زبان آرنه - دکتر رحیم اف بیست و دوم آبان 1400

Events Index

Search

Filter Events

Chat Messages

Sharing [00:00]

poster_dr_Rahimov.jpg

Video (1)

پاکستان Department

Chat 16 (Everyone)

Lotfollahe taghizadeh: راجع به این پرسشنامه لطفاً در صورت امکان پاسخ دهید و ارسال کنید. ممنونم

Günay Mammadova: Salam Aleykum Ustad

Ofisana: Alahin salam! Baxir sizni kutlaymiz. Veykil olarin

Eyvaqeva Xatira: Salam aleykum

TAMELLA: va

Irada Okbarova: Yangdir

Tahira Mammadova: yangdir

Irada Okbarova: Bax

Eyvaqeva Xatira: yangdir

Azra Eyvaqeva: va

Günay Narullayeva: Bax

sebrilyev: xahir

Qozgilt bely [?]

Soba: yaxsi

Sevda: xahir

Qozgilt yangdir

Ofisana: Seo va girish yangdir

Latafat Ismayilova: Salam Ustad! Alahin salam! Baxir sizni kutlaymiz. Veykil olarin

Baxir: Salam

Attendees (21)

پاکستان Department

Hosts (1)

پاکستان Department

Presenters (0)

Participants (24)

Aysel Mammadli

Aytakin

Aytakin 2

Baxir

amirovobiq@yandex.com

Gülbin Nazirova

Günay Mammadova

Günay Narullayeva

Hadiga Huseynova

Irada Okbarova

Kamela Shukuratova

Lotfollahe taghizadeh

Mirina Nabiyeva

Qozgilt

SIMA ALIYEVA

Reza Eyvaqeva

Sahig Agayev

sebrilyev

Sevda Mammadli

Soba

Tahira Mammadova

TAMELLA

Zahra Mammadova

Ofisana

Adobe Connect - 1400 - بررسی ماهیت صور از منظر قرآن و روایات به زبان آرنه - دکتر رحیم اف بیست و دوم آبان 1400

Events Index

Search

Filter Events

Chat Messages

Sharing [00:00]

poster_dr_Rahimov.jpg

Video (1)

پاکستان Department

Chat 16 (Everyone)

Günay Narullayeva: Bax

sebrilyev: xahir

Qozgilt bely [?]

Soba: yaxsi

Sevda: xahir

Qozgilt yangdir

Ofisana: Seo va girish yangdir

Latafat Ismayilova: Salam Ustad! Alahin salam! Baxir sizni kutlaymiz. Veykil olarin

Baxir: Salam

abaxanova gullabax: salam Ustad!

Hadiga Huseynova: xahir Ustad!

Kamela Shukuratova: salam Ustad! xahir

Turaxan Huseynova: (0)

Kamela Shukuratova: xahir Ustad! Baxir sizni kutlaymiz. Veykil olarin

Turaxan Huseynova: xahir Ustad! Baxir sizni kutlaymiz. Veykil olarin

Lotfollahe taghizadeh: راجع به این پرسشنامه لطفاً در صورت امکان پاسخ دهید و ارسال کنید. ممنونم

Lotfollahe taghizadeh: راجع به این پرسشنامه لطفاً در صورت امکان پاسخ دهید و ارسال کنید. ممنونم

Attendees (29)

پاکستان Department

Hosts (1)

پاکستان Department

Presenters (0)

Participants (28)

abaxanova gullabax

Aysel Mammadli

Aytakin

Baxir

Eyvaqeva Xatira

Gülbin Nazirova

Günay Mammadova

Günay Narullayeva

Hadiga Huseynova

Irada Okbarova

Kamela Shukuratova

Keran Mammadov

Lotfollahe taghizadeh

Latafat Ismayilova

Qozgilt

SIMA ALIYEVA

Reza Eyvaqeva

Sahig Agayev

sebrilyev

Sevda

Sevda Mammadli

Soba

Tahira Mammadova

TAMELLA

Tahira Huseynova